

Eesti Matkaliit

**Eesti matkajuhtide 38.
kokkutulek**

**Valkla
12.- 13. novembril 2005. a.**

Sisukord

Korraldustoimkond	2
Kokkutuleku ajakava	3
Tervitus kokkutulnuile	4
Matka-aasta 2005	5
2005. a matkade koondtabel	6
Matkajuhid ja matkad 2005. aastal	6
Balti matkajate XXIX kokkutulek	10
Esmamuljed ERA 2005 aastakoosolekult Hollandis	11
Putoraana vee- ja jalgsimatkast	12
Väljavõtted 2005. a. Altai matka päevikust	15
Suusamatk Jotunheimen'is	19
Imeline ISLAND	22
Matkajate ja matkategelaste juubeleid ja tähtpäevi 2006. aastal	25
Täna 20 aastat tagasi	26
Eesti matkajuhtide 37. kokkutulekust (Türisalu 2004) osavõtjad	28
In memoriam	29
EML 2006. a põhiliste matkaürituste plaan	29

Korraldustoimkond

Toimkonna vanem	Raivo Plumer
Toimkonna vanema abi	Anneli Mere
Majandus, finants	Heili Zilmer
Trükised	Ülo Kangur
Konkursid	Edgar Haavik
Programmi juht	Tarmo Mere

Kokkutuleku ajakava

Laupäev, 12. november

08.00 – 10.00 *Osavõtjate saabumine*

09.00 – 10.00 *Hommikukohv*

10.00 – 10.10	Kokkutuleku avamine	Levo Tohva
10.10 – 10.20	Matka-aasta arvudes	Raivo Plumer
10.20 – 11.00	ERA aastakonverentsid 2005 ja 2007	Levo Tohva
11.00 – 11.20	EMHI hüdrololoogiline info internetis	Tiit Luhari
11.20 – 11.30	Kaartide kasutamine matka ettevalmistamisel	Guido Leibur
11.30 – 11.50	Ajakirja “Go Discover” tegemised	Tiit Riisalo
11.50 – 12.10	5 aastat “36-h matkasporti”	Anneli Mere
12.10 – 12.50	Esmaabi kõnnumaal	Rutt Mäeots Ülo Kivistik

13.00 – 14.00 *Lõuna*

14.10 – 14.40	Rattamatkad Eestis	Rein Lepik
14.40 – 15.10	Vee- ja rabamatkad Soomaal	Aivar Ruukel
15.10 – 15.30	Veematk(ad) Koolas	Narva TK
15.30 – 15.50	Jalgsi-mägimatk Altais	Jüri Kõiv
16.00 – 16.30	<i>Kohvipaus</i>	
16.30 – 17.10	Islandi vulkaanidel	Maiu Plumer
17.10 – 17.50	Putoraana mägismaal	Guido Leibur
17.50 – 18.00	Autasustamised, matkamärkide väljaandmine	Levo Tohva
18.00 – 18.30	Aasta matkaja ja aasta matkategelase kandidaatide esitamine	Edgar Haavik
18.30 – 19.00	Aasta matkaja ja aasta matkategelase valimised	(valijamehed)
19.00 – 20.00	<i>Õhtusöök</i>	
20.00 – 21.00	Matkavarustus. Oksjon	Tarmo Mere
21.00 – 02.00	Puhkeõhtu, ansambel	
22.00	Aasta matkaja ja aasta matkategelase väljakuulutamine	Edgar Haavik

Pühapäev, 13. november

08.00 – 09.00	<i>Hommikusöök</i>	
09.10 – 09.40	Riskide ennetamine matkal	Jaan Kiviall
09.40 – 10.00	Matkatreenerite kutse omistamine	Levo Tohva
10.00 – 10.20	2006 aasta matkaplaanid	Ülo Kangur
10.20 – 10.50	Balti matkajate 29. kokkutulek 2005 Kokkutuleku konkursi võiduslaidid	Levo Tohva

10.50 – 11.20	Kokkuvõtte aruteludest, küsimused ja sõnavõttud	Raivo Plumer
11.20 – 11.30	Kokkutuleku lõpetamine	Levo Tohva
11.40 – 13.30	Ekskursioon põhjarannikul	Mart Reimann

Tervitus kokkutulnuile

Kallid matkajuhid ja matkahuvilised!

Rõõm on teid taas tervitada matkjuhtide kokkutulekul! Iga-aastane kogunemine annab ülevaate matkamise olukorrast Eestis, võimaldab kohtuda vanade matkakaaslastega, diskuteerida ja saada teadmisi.

Seekordse kokkutuleku põhiosas keskendutakse matka ettevalmistamiseks vajamineva informatsiooni kogumisele kaasaegse tehnoloogia abil ning esmaabi osutamise võimalustele kõnnumaal.

Traditsiooniliselt heidetakse pilk huvitavamatele matkadele ja valitakse Aasta Matkaja ning Aasta Matkategelane.

Millised on olnud mööduva matkaaasta tähtsündmused?

Esimesena tuleb meelde, et üle mitme aasta on valminud Eesti Matkaliidu järjekordne trükis – „Eesti matkamise kronoloogia”. Trükise valmimine on näide sellest kuidas vabatahtliku tööga on võimalik suuri asju korda saata. Erilised tänud kuuluvad siin raamatu koostajale Kaljo-Mihkel Johannesele ja kirjastamise eestvedajale Tõnis Pussile. Nimetada tuleb veel Balti matkajate 29. kokkutuleku toimumist Eestis, Jägala-Joal, uue matkade klassifikaatori kinnitamist, Eesti meistrivõistluste toimumist, Balti matkaorganisatsioonid koostöökohtumist Riias ja palju muid põnevaid ja vajalikke sündmusi.

Matkade kvaliteedi ja hulga osas sel aastal suurt hüpet ei toimunud. Kuid siiski olid ka sel aastal oma tippmatkad – Guido Leiburi juhitud ekspeditsioon Taimõri poolsaarele ja Balti ühisekspeditsioon tõusuks Gasherbrum II-le.

Lõpetuseks võib öelda, et matkaliikumine on sama tugev, kui aktiivsed on seal osalevad inimesed ja kui palju on noori liitujaid. Seetõttu vaataks lootusega tulevikku ja ootaks järgmiselt aastalt rohkete vabatahtlike lisandumist ning noorte võimekate matkajuhtide esilekerkimist.

Levo Tohva
Eesti Matkaliidu president

Matka-aasta 2005

Kolme eelnenud aastaga võrreldes on selle aasta tulemused kõige tagasihoidlikumad, praktiliselt kõigis matkaliikides ja klubides on matkade ja osavõtjate arvu osas väike tagasimineku. Võrdluseks: 2002. aastal oli 155 matka 1797 osavõtjaga, 2003. aastal 175 matka 2025 osalejaga ja 2004. aastal 175 matka 1551 osavõtjaga. Samas 2003. aasta oli konkurentsilt viimase kümnendi edukaim aasta.

EML liikmetest on eelmise aastaga võrreldes tegevust laiendanud Harju, Matkasport ja Saaremaa, teiste klubide matkade ja osavõtjate arvud on langenud. Matkaliikidest on osavõtjate arv võrreldes 2004. aastaga kasvanud ainult jalgsimatkamises, kõige rohkem on osavõtjaid kaotanud veematkamine. Kõiki kuut matkaliiki harrastas ainult Harju, viit liiki Narva, Põlva ja Pärnu, Mägi EK piirdus vaid ühe matkaliigiga. Kümnest EML liikmest 8 harrastasid jalgsimatkamist, 2 automatkamist, teiste liikide harrastajaid oli 5 – 6.

Astmematkade osakaal kõigist matkadest oli sel aastal 43%, II ja raskemate astmete matkad moodustasid kõigist matkadest 11%, need näitajad on enam-vähem samad kui paaril eelnenud aastal. Varasemast oluliselt rohkem oli III astme matku, kuid see ei tähenda siiski tuntavat sportliku taseme tõusu. Kevadel võttis EML vahepealse 3-astmelise asemel uuesti kasutusele 6-astmelise matkade klassifikatsiooni, nüüdne III aste vastab varasemale II astmele.

Matkade geograafia osas toimus väike nihe paremuse poole, 43% arvestuses kajastatud matkadest toimus väljaspool Eestit (2003. aastal 33%, 2004. aastal 41%), kuid kui Tenerife lugeda Euroopa hulka, siis vaid 3 – 4 matka toimusid väljaspool Euroopat, neist kaugeim Mehhikos – Guatemalas – USA-s.

Sel aastal toimusid EML korraldusel Eesti matkatehnika meistrivõistlused (neljandad järjestikused peale pikemat vaheaega) ja Balti matkajate kokkutulek, mõlema toimumiskohaks oli Jägala.

Raivo Plumer.

2005. a matkade koondtabel

Matkaliik Klubi	Jalgsi		Suusa		Mägi		Vesi		Jalgratta		Auto- moto		Kokku	
	Gr	os	Gr	os	gr	Os	gr	os	gr	os	gr	os	gr	os
Alutaguse MK	7	42	1	4			5	32					13	78
Harju MK	7	74	4	28	2	17	7	62	11	66	1	26	32	273
Matka- expert													--	--
Matka- sport			1	8			4	58					5	66
Mägieksp. Klubi	1	6											1	6
Narva TK	13	189	3	17	2	12	5	44	7	66			30	328
Põlva MK	1	8	1	7	3	41	1	7	1	6			7	69
Pärnu MK	2	17			1	20	3	38	12	12	2	9	20	96
Saaremaa MK	6	158			2	28			2	35			10	221
Tallinna MK	11	53	1	13			1	6	5	42			18	114
Kokku:	48	547	11	77	10	118	26	247	37	227	3	35	136	1249

Matkajuhid ja matkad 2005. aastal

Korraldav klubi	Eesnimi	Perekonna- nimi	Koduklubi	Matka liik	Matkarajoon	Matka- aste *
Alutaguse MK	Toomas	Bauvald	Alutaguse MK	jalgsi, räätsadega	Puhatu soo	-
Alutaguse MK	Toomas	Bauvald	Alutaguse MK	jalgsi	Leidissoo	-
Harju MK	Toomas	Bauvald	Alutaguse MK	suusa	Ohepalu MKA	-
Alutaguse MK	Jüri	Kõiv	Harju MK	suusa	Rootsi, Kebnekaise	II
Adrenaator OÜ	Imre	Poom	Alutaguse MK	vesi	Kihnu	-
Adrenaator OÜ	Imre	Poom	Alutaguse MK	vesi	Narva jõgi	-
Adrenaator OÜ	Imre	Poom	Alutaguse MK	vesi	Hiiumaa laiud	-
Adrenaator OÜ	Imre	Poom	Alutaguse MK	vesi	Kolga laht	-
Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	jalgsi	Matsalu	-

Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	jalgsi	Emajõe Suursoo ja Alam-Pedja	-
Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	jalgsi	Muuksi/ Rebala	-
Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	komb.	Soomaa	-
Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	jalgsi	Soontagana/ Laelatu/ Puhtu	-
Alutaguse MK	Ingrid	Kuligina	Alutaguse MK	jalgsi	Haavakannu	-
Alutaguse MK	Alar	Süda	Alutaguse MK	vesi	Soomaa	-
Harju MK	Toomas	Bauvald	Alutaguse MK	mägi	Altai	III
Harju MK	Herkki	Suurmann		jalgratta	Tenerife	III
Harju MK	Aldo	Aru		jalgratta	Tenerife	III
Harju MK	Taimi	Viidna	Harju MK	jalgsi	Tenerife	I
Harju MK	Arne	Biedermann	Tallinna MK	suusa	Alam-Pedja	I
Harju MK	Arne	Biedermann	Tallinna MK	vesi	Koiva (Läti)	I
Harju MK	Jüri	Kõiv	Harju MK	vesi	Koiva (Läti)	I
Harju MK	Rainer	Kurusk	Põlva MK	vesi	Koiva (Läti)	I
Harju MK	Jaak	Kalle	Harju MK	jalgratta	Kõrvemaa	-
Harju MK	Ivar	Vilde	Harju MK	jalgratta	Pärnumaa	I
Harju MK	Ivar	Vilde	Harju MK	jalgratta	Eesti 4 tk.	-
Harju MK	Ivar	Vilde	Harju MK	suusa	Haanjamaa	-
Harju MK	Ivar	Vilde	Harju MK	auto	Eesti	-
Harju MK	Maie	Itse	Harju MK	jalgsi	Mohni 4 tk.	-
Harju MK	Maie	Itse	Harju MK	jalgsi	Läänemaa	-
	Üllar	Pöld		jalgsi	Hiiumaa	-
Harju MK	Ülo	Kangur	Harju MK	jalgratta	Harjumaa	-
Nipernaadi	Sander	Hausenberg	Harju MK	vesi	Emajõgi	-
Nipernaadi	Heldur	Pedajas	Nipernaadi	vesi	Hiiumaa - Vormsi	I
Nipernaadi	Kalle	Hansen	Nipernaadi	mägi	Elbrus	I
	Arne	Biedermann	Tallinna MK	jalgsi	Pakri	-
	Tarmo	Tolm		jalgratta	Raplamaa	-
	Veiko	Adermann		vesi	Pedja	-
Koomaklubi	Einar	Kivisalu	Koomaklubi	vesi	Valgejõgi	-
	Üllar	Pöld		jalgratta	Eesti	I
Matkasport	Anneli	Mere	Matkasport	suusa	Norra	II
Matkasport	Argo	Mere	Matkasport	vesi	Valgejõgi, 4 tk	-
Mägi EK	Raivo	Plumer	Mägi EK	jalgsi	Island	III
Narva TK	Lev	Migdalski	Narva TK	mägi	Türgi	III
Narva TK	Lev	Migdalski	Narva TK	suusa	Hibiinid	I
Narva TK	Lev	Migdalski	Narva TK	jalgsi	Eesti	-
Narva TK	Lev	Migdalski	Narva TK	jalgratta	Venemaa	I

Narva TK	Lev	Migdalski	Narva TK	suusa	Venemaa	-
Narva TK	Igor	Sirotkin	Narva TK	jalgsi/ mägi	Venemaa	I
Narva TK	Igor	Sirotkin	Narva TK	jalgsi	Eesti, 9 tk.	-
Narva TK	Igor	Sirotkin	Narva TK	mägi	Kaukasus	III
Narva TK	Tatjana	Shumilo	Narva TK	jalgsi	Venemaa	I
Narva TK	Andrei	Vargunin	Narva TK	vesi	Eesti, 3 tk.	-
Narva TK	Andrei	Vargunin	Narva TK	vesi	Venemaa, Karjala	IV
Narva TK	Andrei	Vargunin	Narva TK	jalgsi	Eesti	I
Narva TK	Andrei	Vargunin	Narva TK	vesi	Venemaa, Uural	III
Narva TK	Andrei	Gnidenko	Narva TK	jalgratta	Saksamaa	III
Narva TK	Aleksandr	Ivanov	Narva TK	jalgratta	Eesti	II
Narva TK	Sergejs	Panins	Narva TK	jalgratta	Läti	III
Narva TK	Sergejs	Panins	Narva TK	jalgratta	Eesti, 3 tk.	-
Narva TK	Sergejs	Panins	Narva TK	suusa	Eesti	-
Narva TK	Sergejs	Panins	Narva TK	jalgsi	Eesti	-
Põlva MK	Meelis	Maidla	Põlva MK	suusa	Lõuna-Eesti	I
Põlva MK	Meelis	Maidla	Põlva MK	jalgsi	Lõuna-Eesti	I
Põlva MK	Taivo	Oinus	Põlva MK	mägi	Alpid	II
Põlva MK	Taivo	Vasser	Põlva MK	mägi	Dolomiidid	I
Põlva MK	Aime	Klaas	Põlva MK	jalgratta	Mulgimaa	I
Põlva MK	Rainer	Kurusk	Põlva MK	vesi	Läti, Leedu	I
Põlva MK	Levo	Tohva	Põlva MK	mägi	Kirgiisia	II
Pärnu MK	Mati	Türk	Pärnu MK	jalgratta	Eesti, 4 tk.	I
Pärnu MK	Mati	Türk	Pärnu MK	jalgratta	Ida-Läti	I
Pärnu MK	Mati	Türk	Pärnu MK	jalgratta	Kuramaa	I
Pärnu MK	Mati	Türk	Pärnu MK	jalgratta	Soomaa, 3 tk.	I
Pärnu MK	Ilmar	Saar	Pärnu MK	jalgratta	Võrtsjärv	I
Pärnu MK	Ilmar	Saar	Pärnu MK	jalgsi/ komb	Mehhiko- Guatemala- USA	I
Pärnu MK	Ilmar	Saar	Pärnu MK	mägi/ bussireis	Itaalia Dolomiidid	I
Pärnu MK	Ilmar	Saar	Pärnu MK	jalgsi/ bussireis	Sitsiilia-Malta- Lipaari saared	I
Pärnu MK	Valdur	Kolla	Pärnu MK	jalgratta	Soome, 2 tk.	I
Pärnu MK	Valdur	Kolla	Pärnu MK	auto-moto	Soome	I
Pärnu MK	Valdur	Kolla	Pärnu MK	vesi	Pärnu jõgi, 2 tk	I

Pärnu MK	Valdur	Kolla	Pärnu MK	vesi	Raudna-Halliste	I
Pärnu MK	Valdur	Tamming	Pärnu MK	auto	Hispaania	II
Saaremaa MK	Ülle	Rahula	Saaremaa MK	jalgratta	Eesti, 2 tk.	-
Saaremaa MK	Külli	Turja	Saaremaa MK	jalgsi	Slovakkia	-
Saaremaa MK	Katrin	Pärnpuu	Saaremaa MK	jalgsi	Slovakkia	-
Saaremaa MK	Uku	Lindpere	Saaremaa MK	jalgsi	Slovakkia	-
Saaremaa MK	Külli	Turja	Saaremaa MK	jalgsi	Põhja-Norra	-
Saaremaa MK	Külli	Turja	Saaremaa MK	jalgsi	Hispaania	-
Saaremaa MK	Külli	Turja	Saaremaa MK	mägi	Itaalia Dolomiidid	I
Saaremaa MK	Jaak	Turja	Saaremaa MK	mägi	Itaalia Dolomiidid	I
Saaremaa MK	Anni	Filippov	Saaremaa MK	jalgsi	Põhja-Norra	-
Tallinna MK	Kaja	Alliksoo	Tallinn MK	jalgratta	Eesti	I
Tallinna MK	Pavel	Rambak	Tallinn MK	suusa	Soome	I
Tallinna MK	Urve	Madar	Tallinn MK	jalgratta	Eesti	I
Tallinna MK	Meri	Arro	Tallinn MK	jalgratta	Läti	I
Tallinna MK	Urve	Madar	Tallinn MK	jalgratta	Rootsi	I
Tallinna MK	Pavel	Rambak	Tallinn MK	jalgsi	Rootsi	I
Tallinna MK	Jaan	Kiviall	Tallinn MK	jalgratta	Rootsi	I
Tallinna MK	Jaan	Kiviall	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Pavel	Rambak	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Anu	Muri	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Kersti	Kirikmäe	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Elvi	Kena	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Mati	Toom	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Viktoria	Pearnberg	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Gea	Pulst	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Maarja	Zugova	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Taimi	Viidna	Tallinn MK	jalgsi	Iirimaa	-
Tallinna MK	Guido	Leibur	Tallinna MK	vesi/ jalgsi	Putoraana	V

Ülo Kangur.

Balti matkajate XXIX kokkutulek

Baltimaade meistrivõistlused matkatehnikas. Balti konverents matkaalase koostöö tõhustamiseks.

Seekordne Balti matkajate kokkutulek toimus Tallinna lähedal Jägala Joal. Kogunemise raames toimusid Balti meistrivõistlused matkatehnikas. Matkajad võistlesid kolmel alal: jalgsi-mägimatkatehnikas, veematka- ja jalgrattamatkatehnikas. Võistlustel osales üle saja Läti, Leedu ja Eesti matkasportlase.

Võistlustulemuste põhjal oli Eestile edukaim ala veematkatehnika, kus meil õnnestus kõikides klassides võita esikohad.

Jalgsi-mägivõistluses saavutas II koha Jaan Künnapu Alpiklubi võistkond koosseisus: Tiina Kiilaspea, Tõnu Põld, Martin Lillo ja Priit Simson.

Rattavõistlusel eestlasi esikolmikusse ei mahtunud.

Mägialal võisteldi kaljutrassil ja päästetöödel. Veevõistluste kavasse kuulus slaalom ning orienteerumine. Rattavõistlusel pidid meeskonnad läbima etteantud aja jooksul võistluste trassi, mis koosnes trailist (trial), orienteerumisest, aeglussõidust, ja kiiruskatsetest.

Kokkutuleku programmi kuulunud matkafilmi konkursil oli edukaim leedukas Arunas Matukas filmiga Pamiirist. Ära märgiti ka eestlase Guido Leiburi film Ahvenamaast.

Laupäevase võistluspäeva lõpetas juba pimedas peetud sõpruskohtumine jalgpallis.

Pühapäeval toimusid võistlused jalgsi-mägimatkatehnikas noortele ning veematkatehnika orienteerumise osa.

Eestlaste lootused olid viimasel võistluspäeval seotud Jaan Künnapu Alpiklubi noortevõistkonnaga, kes pistis rinda Läti ja Leedu parimate meeskondadega. Pingelise võistluse tulemusena saavutasid Eesti noored II koha.

Pühapäeval peeti ka välikonverents teemal „Matkamise hetkeseisud ja arengud Baltimaades” mis on suunatud koordineeritud koostöö saavutamisele matkakoolituse, kutseomistamise, euroopasuunalise turismiturunduse ja Baltimaades Euroopa matkaradade võrgustiku väljaehitamise vallas. Konverentsil esinesid teiste hulgas Läti Turismiameti direktor Aira Andriksone ja Lithuanian Travellers Unioni president Algimantas Jucievicius. Konverentsi korraldamist toetas Eesti Turismiarendamise Sihtasutus.

Kokkutulekut võib pidada kordaläinuks, mis näitab, et Balti riikide koostööl matkamise vallas on kindel tulevik. Järgmine, järjekorranumbrilt kolmekümmes kokkutulek toimub 2007. aastal Leedus.

Levo Tohva

Esmamuljed ERA 2005 aastakoosolekult Hollandis

Järjekorras 36. ERA (European Ramblers Association) aastakonverents toimus 22-25 septembril Hollandis, väikeses linnas nimega Elspeet. Eesti delegatsiooni kuulus 8 inimest ja nagu selgus, osutusime vanuse poolest ka kõige nooremaks delegatsiooniks. Kuigi oli juba ette teada, et osalejad on vanemad inimesed, oli ikkagi kurb, et noorte osakaal on nii väike.

Seoses sellega, et 2007. aastal korraldab Eesti Matkaliit ERA aastakonverentsi Eestis, oli vajalik saada kogemusi ning võtta korraldamise poole pealt eeskju ja õppust.

Üldkogul anti ka Eestile esitlusaeg, kus Tarmo Mere esitles Eestit kui ERA 2007. aasta koosoleku korraldajat (üritus toimub Laulasmaa SPA ja konverentsihotellis 13.-16. septembril 2007). Tundus, et liikmesorganisatsioonide esindajatele suutsime Eestisse tuleku suhtes tekitada suurt huvi ja põnevust.

Kohapealne töökorraldus toimus väljakujunenud reegleid ja traditsioone rangelt jälgides. Kuna tegemist on ikkagi väga suure organisatsiooniga, siis kaasneb sellega palju bürokraatiat, muutused tulevad läbi raskuste. Eesti delegatsioon võttis osa nii üldkogust, kui ka matkaradade ja matkamise komisjonide tööst. Prantslaste eestvedamisel otsustati moodustada lisaks olemasolevatele ka matkaohutuse komisjon. Eestile tehti ettepanek osalemiseks uue komisjoni töögrupis, mis on suhteliselt erandlik, kuna tavaliselt on komisjonides valdavalt suurte riikide esindajad.

Konverentsi vaheaegadel tutvustati osalejatele kohalikke vaatamisväärsusi. Kuna Elspeet'i ümbrus oli metsa tihedalt täis istutatud, jäi Hollandist mulje kui väga metsarohkest maast. Oodatud kanalid ja veskid jäid paraku nägemata. Küll aga oli võimalus giidi juhendamisel metsas jalutada ja metssigade poolt üles tuhnutud maad uurida. Eestlastele midagi eksootilist avastada ei õnnestunud. Küll aga jäid meelde kaunid kanarbikuväljad ja väike rattamatk rahvuspargis, mille taustaks kajasis jahimeeste püssipaugud.

Heili Zilmer

Putoraana vee- ja jalgsimatkast

Üldinfo matka kohta:

Matkapiirkond: Venemaa, Taimõri poolsaar, Putoraana mägismaa

Matka raskusaste: V (II jalgsi ja IV vesi)

Aktiivosa kestvus: 26 päeva

Marsruudi pikkus: jalgsi 198 km,

katamaraaniga aerudel 488 km,

katamaraani ja mootoriga 330 km.

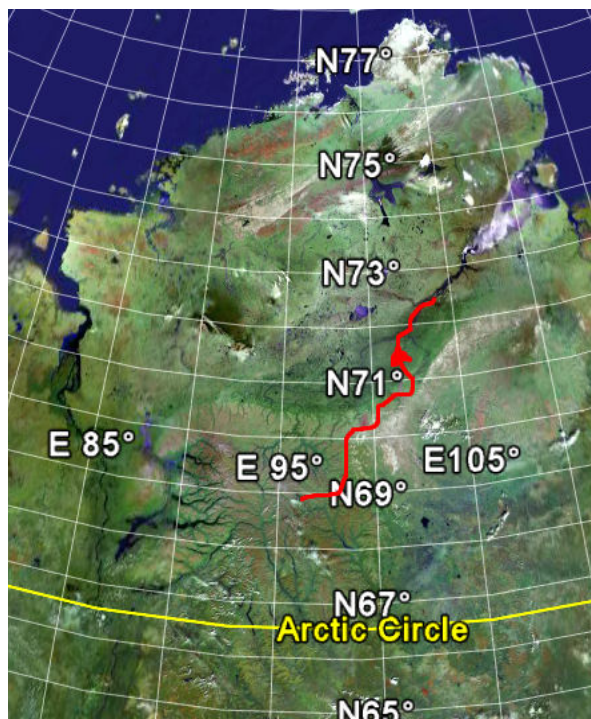
Osvõtjaid 6

Kulud ühele osavõtjale ca 35 tuh kr

<http://www.matk.ee/tegevus/matkad/05/Putoraana/>

Venemaa on endiselt paljude võimaluste maa ja ideaalne sihtkoht neile matkajaile, kes otsivad tõelist kõnnumaad. Putoraana mägismaa on umbes 300 km NS suunas ja 500 km EW suunas. Selles osas alaline elanikond puudub. Nõukogude võimu lagunemisega on kadunud ka geoloogide tegevus, matkajaid käib peamiselt Putoraana lääneosas. Meie oma matka jooksul ühtegi inimest ei näinud enne, kui jõudsimme esimeste Heta jõe ääres paiknevate asulateni. Meie matka algus jäi Kesk-Putoraanasse ja läbis Putoraana mägismaa ida- ja põhjaosa. Mägismaa kõrgeim tipp on Kamennaja mägi (1701 m). Matk lõppes Hatanga asulas, sadakond kilomeetrit mägismaast põhja pool.

Putoraanasse saamiseks tuleb ületada terve rida bürokraatlikke takistusi. Esiteks on Putoraana aheliku keskosa looduskaitseala ja sinna pääsemiseks on vaja Norilskist, looduskaitseala keskusest luba. Teiseks on Norilski linn mõned aastad tagasi muudetud suletud linnaks ja sinna pääsemiseks

Hibarba jõe kanjon

on samuti luba vaja. Hatanga asula (kus matka lõpetasime) on piiritsoonis ja sinna on piiritsooni luba vaja. Lisaks kõigele on muidugi Venemaale pääsemiseks vajalik viisa. Õnneks on raha eest Venemaal praegu enamus asju saadavad. Meile ajasid kõik vajaliku korda ühe Norilski turismifirma töötajad. Suurim matkakulu oli seotud helikopteri MI-8 rentimisega neljaks lennutunniks, mis läks ühele osavõtjale maksma 20 tuh kr.

Putoraana mägismaa on metsata platoo, mis on lõhestatud sügavate kanjonitega. Metsa piir on 300-450 m kõrgusel. Kõrgemal on kivised tasandikud, kus liikumine suhteliselt hea. Kanjonite sügavused võivad ulatuda 700-800 meetrini. Kanjonite läbimine on järskude rusunõlvade tõttu üsna tülikas. Putoraana on kuulus ka oma arvukate jugade poolest, kõrgeim neist 108 m on Kamennaja mäe lähedal.

Piirkonna jõed on enamasti 4-5 kategooria raskused. Ülemjooksud on tavaliselt sügavais kanjoneis ja vägagi kivised. Põhilised raskuselemendid on jõgede

ülemjooksudel surutised, kiviarestikud ja mõnedel jõgedel ka läbimatud joad. Pea kõik jõed muutuvad keskjooksult alates rahulikeks. Meie sõitsime katamaraaniga viiel jõel. Neist esimese, Nirukatsi jõe alamjooks on

ca 100 m sügavuses kanjonis, suure languse ja vähese veega. Kanjonis tuli meil suuremas osas katamaraane ujutada. Tehniliselt kõige huvitavam oli teine, Hudgakiti jõgi. Esimesel kahel päeval on jõgi kuni 500 m sügavuses kanjonis, piisava vooluhulgaga sõitmiseks. Tehnilisteks elementideks on järsud, kivised ülevoolud ja surutised püstloodis kaljuseinte alla. Kokku võib meie liikumist kahel esimesel jõel iseloomustada kui 4 kategooria marsruuti. Kolmas jõgi pärast varustuse ületassimist teise vesikonda oli Ambardahi jõgi. Seda jõge iseloomustavad ülemjooksul madalad kiviarestikud ja äärmiselt maaliline, laugete kuplitega platoomaastik. 450 m kõrguselt kuni Ambardahi suudmeni (159 m kõrgusel) olid jõe kaldail üksikud lehised. Mets ei muutunud madalamal sugugi tihedamaks. Ambardahi jõe teevad kuulsaks aga tema valgetest kivimitest kaldakaljud, mis palistavad

jõekaldaid ca 100 km ulatuses tema alamjooksul. Suubumisel Maimetsa jõkke kaldakaljud jätkuvad veel sajakonna km jooksul, nende värv muutub aga kollakamaks. Ambardahi jõgi võiks omada 3 raskuskategooriat. Suurim seisulaine, mida jõel kohtasime, ei ületanud 1,5 m. Maimetsa jõgi on tehniliselt lihtne, 2 raskuskategooria. Voolu hulk jões on sadades kuupmeetrites sekundis ja võib väga kiiresti muutuda. Poolteise päevaga tõusis meil veetase näiteks 2 m võrra. Viimane Heta jõgi on juba enam kui 500 m lai ja voolukiirusega ca 1 km/h. Läbimatuid kohti me oma veemarsruudil ei kohanud.

Meie kalasaak oli tänu Peetrile väga hea. Enim saime harjust, kuid Maimetsa alamjooksult sai Peeter kätte 10 kg taimeni, mida peetakse Siberi kalade kuningaks. Veel sattusid meie toidulauale siig ja paalia. Loomariigi esindajaist kauaoodatud kohtumist karuga meil ei toimunud, kuid nägime hunti ja muidugi palju põhjapõtru. Taimõril on üks suuremaid metsikute põhjapõtrade populatsioone. Praegu loetakse nende arvukuseks Taimõri poolsaarel umbes 1 miljonit isendit. 1980.a oli neid veel 2 korda vähem. Tõenäoselt on põtrade arvukuse kiire kasvu taga nende küttimise vähenemine. See on omakorda aga tingitud vägagi bürokraatlikest reeglitest nn varakapitalistlikul kohalikul ärimaastikul.

Põlisrahvastest elab Taimõri poolsaarel dolgaane - 5,4 tuh, neenetseid - 2,9 tuh, nganasaane - 0,8 tuh, evenke - 0,3 tuh. Meie matkapiirkonna lõppuossa, Heta jõe äärde jäid dolgaanide ja nganasaanide asulad. Heta asulas oli põlisrahvaste osatähtsus kogu rahvastikust üle 90 %. Paraku ei ole Venemaa uutmise poliitika põlisasukaile midagi head toonud. Esimeses asulas kuhu me matkal jõudsime (Katerõk) olid pea kõik täiskasvanud inimesed kerge auru all. Otsides praeguse olukorra põhjuseid tuleb minna tagasi aastatesse enne teist maailmasõda, kui algas laste sunniviisiline äratoomine oma vanemate juurest tundrast. Kooliharidus internaatides oli siis enam tähtis. Sellele vaatamata püsis Taimõril põlisrahvaste karjakasvatavate rändav eluviis eelmise sajandi seitsmekümnendate lõpuni. Heta asula juures likvideeriti viimane koduste põhjapõtrade kari alles 2002.a. Praeguseks on Taimõril jäänud ainult nn „näidiskari“ Papigai asula juures. Eelmise sajandi seitsmekümnendatel ja kaheksakümnendatel aastatel hakati kohalike kolhoose riigi poolt jõusöödaga tooteerima. See oli mõeldud kodustatud põtradele. Kui totatsioon mõne aja pärast kaotati, oli põtru väga raske looduslike eluviiside juurde tagasi saada. Matka lõpuosas käisime neljas asulas ja kahe artelli töötajate juures. Kõikjal oli meie vastuvõtt väga südamlük. Kohalike jutu järgi olime tänavu ainsad turistid, kes Heta jõge mööda sõitsid. Eelmisel aastal nähti seal inglasi. Üks grupp aastas, see on tavaline matkajate sagedus Heta jõel. Meile teadaolevalt oli tänavu Putoraana idaosas veel ainult prantslaste grupp Kotui jõel. Taimõri rahvusringkonna areng ei ole olnud nii edukas väikerahvastele kui

naabervabariigil Sahal (Jakuutial). Erinevus selles, et Jakuutias on võimul omad, st kohalikud, Taimõril on jäme ots Norilski tööstuspiirkonna käes.

Matka tehniline varustus oli meil seekord osaliselt eksperimentaalne. Esmalt oli meil matkal kaasas Iriidiumi satelliittelefon, millega saatsime igal õhtul lühisõnumeid meie koduleheküljele. Telefoni, raadiojaamade ja GPS akude laadimiseks kasutasime päikesepatareisid. Teiseks ostsime Norilskist 8 Hj päramootori, mida kasutasime matka lõpuosas. Lisaks 25 kg mootorile tuli muidugi kaasa vedada ka 75 l bensiini. Täies lastis 6 in katamaraani taga arendas mootor seisvas vees kiirust kuni 10 km/h. Venemaa oludes, kus kohalikes küldes ei olnud bensiini, ega regulaarset laevaühendust, tundus meile mootori kaasavõtmine päris huvitava lahendusena. Muidugi tuli selle eest maksta ilmselt 4-5 lisapäevaga jalgsiosal, kui vedasime varustust ühest jõgikonnast teise.

Neljapäevane jalgsi radiaal matka alguses tasuks pikemana planeerida, sest seal on tõeliselt huvipakkuv maastik. Kõrgeim tipp (1701 m) on ise lauge, kuid huvipakkuvad on tipu ümbrusesse jäävad sügavad kanjonid arvukate jugade ja koskedega. Paraku ei julgenud me riskida järgneva 800 km päevade arvu liialt kärpida. Kartsime matka lõpuosas tugevaid vastutuuli, mida me tegelikult aga ei kogunud.

Matkast võtsid lisaks allakirjutanule osa Tiiu Speek, Ülo Kivistik, Reho Pakats, Peeter Nõmmik ja Taavi Kuningas.

Guido Leibur

Väljavõtted 2005. a. Altai matka päevikust

Ajavahemik: 21.07 – 17.08 2005

Matk: 14 päeva, 169 km, 6400 meetrit tõusu

Marsruut: Tjungur – Ak-kemi järv – Delone kuru – Mensu liustik – Berelli sadul – Beluhha idatipu kaguhari – Ak-kemi järv – Kara-Tjureki kuru – Kutšerla järv – Tjungur.

Grupi koosseis: Toomas Bauvald (juht), Arne Biederman, Jüri Kõiv, Järvi Pust, Andres Rootalu, Ennike Teppand.

Matk Altaisse oli kogu grupi jaoks esimene tõsiseltvõetav mägitask, mille käigus oli eesmärgiks ka tõusta Siberi kõrgeimale, Beluhha tipule (idatipp: 4506 m).

.....
27.07, kolmapäev, esimene matkapäev. 4:00-7:30 sadas vihma. Liikuma saime 9:45, väravasse tuli valvurile anda propusk (seda on vaja ainult siis, kui tahetakse seljakottidega välja minna). 14:00 oleme Kuzujaki (1513 m)

kurul, 14:30 mingisuguse onni juures, kus teeme siesta – 16:00. Laagri paneme üles 19:00.

28.07, neljapäev. Terve öö ajas Toomas hiiri toidukoti juurest minema, Jüri magas ning tema seljakotile ja toidukotile sõid hiired augu sisse. 7:45 saame minema. Siesta ajal (13:30-15:00) kuivatame ka telgid ära, temp +22⁰. 20:30 Ak-kem'i järve ääres, otsustame laagrisse jääda jõe äärde enne HMJ.

29.07, reede. Kuna puhkepäev, magame kaua. Taevas on selge, öösel langesid tähed. Parandame ja peseme varustust. Peale lõunat käime järve otsas liustikku vaatamas. Öhtul viime ülearused asjad baasi pakihoidu (10.- rbl ööpäev) ja ostame kommi.

30.07, laupäev. 6:00 on äratus, temp +5⁰, 7:45 hakkame liikuma, peale mõningast otsimist leiame ühe õllepurgiga päästja, kes on nõus meid registreerima. Jätame talle meie grupi nimekirja, marsruudi kirjelduse ja kuupäevaga, millal peaksime tagasi olema. Järve otsas läheb sild üle Akkemi jõe, Karaojuki jõest sai mööda kive üle, 9:40 oleme ülemise Akkemi järve ääres. Liustiku keelele ei saanud, võtame vasakule moreenile hiljem ronime liustikule. Liustik on kaetud kivräbuga, kasse ei ole vaja. Peale lõunat hakkab vihma sadama. Lähme mööda liustikku, kuni tulevad lõhed vastu pöörame vasakule moreenile tagasi ning purgame mööda lahtiseid kive ja kohati nähtavat rada Tomski onnini, kuhu jõuame 17:00. Paneme telgid üles. Onn on tühi, teeme seal süüa. Varsti hakkavad kohale tilkuma kohalikud (2 pakikandjat, 3 mägigiidi ja 3 klienti). Nad kavatsevad onnis ööbida, pakume neile teed ja teeme neile ruumi vabaks.

31.07, pühapäev. Kuna Jüri 5:00 äratust ei tee, järelikult on meil puhkepäev, magame edasi. 8:00 lähevad kohalikud märke ja pakikandjad alla tagasi. Enne lõunat teeme Arbuusil (liustiku keelel) õppusi, käime kuru all ära, köied on väljas. 15:00 hakkab mäe peale pilvi koguma. Lõunal tuleb juurde 5 liikmeline grupp Moskvast, öhtul lisandub 3 poolakat.

01.08, esmaspäev. 5:00 äratus, -2⁰. Jätame pandami (etteviidava toidu) onni ja 7:10 saame liikuma. Seongusse ei pane, sest liustik on lahtine, aga kassid paneme kohe alla, kui kivräbu ära lõppeb. Liustikule tõuseme mööda liustiku paremat serva, hiljem teeme väikse kaare ja 8:15 oleme bergsrundil, mille ületamiseks panen tugiköie välja, edasi kasutame välja pandud (kuus tk) köisi. 10:15 oleme Delone (3400m, 2B)kurul, 11:30 alustame seongus liikumist mööda kinnist, lõhesid täis Mensu liustikku. Päike sulatab juba hästi ning mööda Delone tipu kuluaare tuleb alla aegajalt väikseid laviine. 14:30 jõuame Berelli sadulale (3520m), kus on juba 4 telki, paneme oma 2 telki juurde. 23:00 tulid mehed tipu pealt, üks mees oli kukkunud laskumisel, kuna köis olevat purunenud, mitu tundi lasksid teda köitega alla ja tassisid ta seljas laagrisse.

02.08, teisipäev. 4:00 on äratus. 6:00 saame liikuma, -2° , taevast on selge ja lumi kannab hästi. Ületame laviini alla jäänud valgevenelaste laagri, on näha telkide ja riiete jäänuseid. 8:00 oleme nõlva all, kust algab tõus mööda harja tippu. Aga seal on järjekord, nimelt on ühel poolakal põhja alt ära löönud ja me saame vaadata, kuidas ta nõlva peal s...b. Siis hakkavad Moskvalased omavahel vaidlema ja sõimama, kuidas peaks minema ja kes esimesena läheb, nad ei usalda päästetööde käigus maha jäetud kõisi. Lõpuks hakkavad liikuma, algul seong mööda seongut, jubeda purgamise ja sõimlemisega, hiljem siiski hakkavad maha jäetud kõisi kasutama. Võtame neile kohe kandadele. Õnneks on vaated ilusad ja ootamine ei ole väga piinav. 11:00 kui asi ei ole paranenud (oleme Beluhha kuru kõrgusel) otsustame laskuma hakata, sest päike sulatab hästi ja laviini oht suureneb. Enne kahte oleme laagris. Laagris paluvad mehed abi kannatanu Mensu liustikule transportimiseks, sinna pidavat helikopter homme järgi tulema. Algab vennastumine, vahetame toiduaineid, alkoholi jne.... Moskva grupp jõuab laagrisse 20:00.

03.08, kolmapäev. 3:00 äratus, temp 0° , taevast sombune, lumi ei kannu. 5:00 on hommikusöök söödud ja laager pakitud. 5:30 saame liikuma, ees liigub neljane seong, kelle ülesanne on katsetada lumesildasid, järgnevad 2 neljast seongut, kes lohistavad enda vahel penodesse ja magamiskottidesse pakitud Ljohat. Lõpus tuleb veel neljane seong, kus liigub ka arst, kes andis enne liikuma hakkamist Ljohale unerohtu. 6:30 oleme Mensu liustikul, kohas kuhu peaks helikopter maanduma. 7:00 lähme edasi, Moskva grupp võtab meile järele, ülejäänud jäävad helikopterit ootama. Päike on liustikku tugevasti sulatanud. 8:30 oleme Delone kuru, sellele tõuseb igavene posu venelasi ja prantslasi (15 tk). 10:00 on sein vaba, Toomas laskb esimesena, kuna päike on jääpuurid välja sulatanud, peab ta igas jaamas köied lahti siduma ja jääpuurid uude kohta sisse puurima. 12:10 on kogu grupp Tomski onni juures. Paneme laagri üles ja laotame märjad asjad kuivama. 15:00 hakkab sadama.

04.07, neljapäev. 7:00 äratus, öö otsa on sadanud. 9:00 saame liikuma, algul mööda liustikku, kui mured vastu tuleb, siis keerame paremale külmoreenile, peale lõhesid jälle liustikule ja jälle moreenile, igal pool on vastik liikuda. Vihmad on liustikku tugevalt sulatanud. Sajab vahelduva eduga. 16:00 oleme siniste tünnete juures, tuleb välja, et meid ei olegi päästjate juures kirja pandud, päästjad on jälle purjus. Telgid paneme üles natuke vanast laagrist üles voolu.

05.07, reede. 7:00 äratus. Natuke enne kümnet saame liikuma. Kaardil märgitud kohas rada ei ole, purgame mööda kuivanud jõesängi üles. Tegelikult algab rada kuskilt siniste tünnete ja HMJ vahelt, lõpuks leiame raja üles ja varsti oleme Kara-Tjureki kuru (1A, 3060 m). Liigume mööda laia rada alla platoole. Läheneb on tumedad pilved, paneme laagri üles ja teeme lõuna ning õhtusöögi korruga. Oodatud vihma ei tule,

tulevad mõned piisad. Andres leiab magamiskotist kella üles, mille peale võtame hansat.

06.08, laupäev. Ajame jalad alla, oleme pilve sees, temp +6⁰. Varsti jõuame metsapiirini, seejärel Kutserla jõe äärde telkimisalale, kuhu peidame pandami ja hakkame liikuma Kutserla järve poole liikuma. Üsna palju rahvast liigub üles ja alla. 16:00 jõuame kohta, kuhu oleks pidanud eile välja jõudma. Tuleb välja, et olime kurul valet rada pidi läinud ja seega tulime välja ~6 km alla voolu õigest kohast. Sellest tuju eriti ei lange ning jätkame liikumist järve poole. Peagi läheb vihmasadu nii tihedaks, et otsustame laagrisse jääda. Mingi punt poolpaljaid vene noori otsivad kohta, kus pidu panna, tükk aega siblivad edasi-tagasi, lõpuks lähevad alla voolu ära. Öhtul teeme grokki piiritusest, mille Andres venelaste käest sai.

07.08, pühapäev. 7:00 äratus, 9:00 hakkame liikuma ning kohe hakkab ka sadama ja sajab kogu päeva. 12:00 oleme järve ääres, kuhu peaks Kara-Tjureki kurult tulema otse rada. Kuna on planeeritud puhkepäev, siis jääme laagrisse.

08.08, esmaspäev. Ärkame 7:45, ikka sajab, öö otsa on sadanud. Sööme, paneme märjad telgid kokku ja hakkame Kutserla küla poole liikuma. Pärast lõunat oleme telkimisalal, kuhu olime jätnud zaproska. Jääme laagrisse, vihm oli korraks järgi jäänud ja näitas korraks päikest. Peagi hakkab jälle sadama. Öhtul lisandub meile veel 2 matka gruppi, ühed lähevad Beluhhale, teised Kutserla järve äärde.

09.08, teisipäev. Ärkame ~9:00, ikka sajab, öö otsa on sadanud. Sööme, paneme märjad telgid kokku ja hakkame liikuma. Rada on väga porine, palju rahvast tuleb vastu. Lõunatame Kuilju groti kaljujooniste juures. Jõuame sillani, kuhu saab masinatega ligi ja kohalikud pakuvad transporti traktori kastis Võssotnikusse, millest keeldume. Vaatame mälestusmärki veematkajale, kes on hukkunud 2004. a. ja läheme üle jõe. Mõningase kõndimise järel selgub, et üle silla minek oli vale tegu, kaardile märgitud teed ei ole on vaid väga kitsas rada, kus tuleb vahepeal liikuda mööda riiulit. Edasi läheb rada laiemaks. ~19:00 oleme Võssotnikus ja võtame baarist kohe ühed õlled, pärast paneme laagri üles, käime küla poes ja toome kommi, präänikuid ja õlut....

Toomas Bauvald

Suusamatk Jotunheimen'is

(Kesk-Norra) 16. – 27. märts 2005

MARSRUUT: Tallinn – laevaga Helsingi – mikrobussiga Turu – laevaga Kapellskär – mikrobussiga Arlanda lennujaam – Sigtuna – Siljani järv – Femundeni järv – Koppang – Otta – Lom – Bovertoni järv – suuskadel Krossbu onn – Smorstabi liustik – Gravidaleni org – Leirvassbu onn – Visdaleni org – Spiterstuleni onn – radiaal Glittertindeni tipule 2472m – Spiterstuleni onn – Glitterheimi onn – Russvatneti järv – Bessvatneti järv – Gjendesheimi onn – radiaal Gjende järvele – bussiga Gudbrandsdaleni org – Mjosa järv – Gardemoeni lennujaam – Oslo – Örebro – Norrtälje – Kapellskär – laevaga Paldiski – bussiga Tallinn

Mõte minna suusamatkale Norra oli tekkinud juba 2004 aasta suusamatkal Rootsisis Kebnekaisel olles. Kuna olin Norras käinud vaid suvel, siis talveelamusi sealt otsida tundus huvitav. Matkarajooniks sai valitud Kesk-Norras asuv Jotunheimen - seal on ka Norra kõrgeimad tipud!

Raivo otsustas kaarte täpsemalt uurides läbiva marsruudi kasuks. Esimese suusagrupina Eestist. See eeldas küll eraldi juhiga transpordivahendi olemasolu, kuid näha saab tunduvalt rohkem. Ja märtsis 2005 asusidki Norra poole teele 8 suusamatkajat (Anneli, Maiu, Liivi, Kattri, Mare, Raivo, Toomas, Rein) ja bussijuht Jaan.

Plaanisime alustada läänest Turtagro juurest, suusatada sealt umbes kolme päevaga kõrgemate tippude vahele Spiterstuleniisse, siis 2 ... 3 päeva pühendada Galdhoppigenile ja Glittertindile ning 2 päeva jätta väljasõiduks Bessheimi kanti. Läänest itta liikumise mõte oli kodule lähemale saamine ja lootus, et piirkonnas valitsevad Atlandilt tulevad läänetsüklonid on meile toeks (või vähemalt ei tuiska meile näkku). Kuid Turtago juurest matka alustada siiski ei õnnestunud, kuna... magistraalteel sõidukitele oli lihtsalt lumemüürist puhastamata. Üle 1400 meetri kõrgune platoo oli paksult (7-9m) lume all. Otsustasime samast parklast suusatamist alustada ja lõuna suunas liikudes pooleteist päevaga algselt planeeritud marsruudile jõuda.

Esimene öö telgis rõõmustas meid -21°C külmatemperatuuriga, Reinu külmavõetud sõrmega, Maiu ööjooksuga ümber telkide, et vähegi sooja saada ja mittesüttiva priimusega.

Teine öö telgis Smorstabi liustikul 1800 m kõrgusel. Tõusu liustikule pehmes lumes olime alustanud 1260 meetri kõrguselt Krossbu onni/hotelli juurest pärast lõunasööki. Temperatuur öösel -21°C . Väsimus tagas sügava une kõigile.

Nii võikski jätkata, kuid ... kellel rajooni vastu sügavam huvi, saab infot minu või Raivo Plumeri käest. Toon siia veel mõningad muljeelamused

Raivo päevikust ja grupi pesamuna Liivi Plumeri kirjutisest, et edasi anda Jotunheimeni rahvuspargi muljeid:

„ ... Alustasimegi siis viimasest parklast kella kuue paiku õhtul oma teekonda. Seljakotid olid rasked, aga ei piinanud kandjat. Tunnikese pärast jäime saaniraja kõrvale laagrisse, trampisime telgialust lund tihedamaks. Taevast selgines, temperatuur langes. Jaotusime kahte telki, millest üks kandis nime “Summertime”. Hommikul oli väike veepudel mu pea all jääs. Öösel käis Maiu soojendusjooksu tegemas, kuna külmavärinad ei lasknud uinuda. Peale söömist ja asjade kokkupanekut asusime Krossbu onni suunas teele. Rein kurtis külmasaanud sõrme üle, arst Kattri määras ravi: sõrmikute asemel villased labakindad. ... (Liivi)”.

„ ... liikusime veidi tasasel liustikul, siis järgnes järsk laskumine Gravdaleneni orgu. Mina oma vähese mäesuusaoskusega kukkusin üle kümne korra, omandades viimaks oskuse seljakotiga kiirelt jalule saada. Orurajal sõitis palju teisi gruppe, enamus suundus koos meiega Leirvassbu onni poole. Ilm pöördus sulaks, suuskade alla tekkisid klombid, jalad vettisid veel rohkem läbi. Seda suurem rõõm oli jõuda väikese suusakeskuse juurde. Ööbimishinnad olid üllatuslikult soodsad: 130 Norra krooni nägu. ... (Liivi)”.

„ ... Äkki hakkas selginema, pilvelaamade vahelt ilmusid päikeselised mäed nähtavale. Vaated olid võrratud, eriti efektse mulje jättis udulaamade kohal kõrguv järsk kaljune Kyrkja tipp (2032m), kaljunukid moodustasid sellel tõelise trollinäo. Olime selle mäe jalamilt päris lähedalt mööda sõitnud, alles nüüd ilmus ta selja taga nähtavale. Seisime, vaatasime, pildistasime. Laskusime loogeldes laugest kuruvisangust ja nautisime paigal seistes jälle vaateid. Nõlvade all pea puutumatul lumel oli üksikuid telke näha, enamusele lumemüürid ümber ehitatud. Päike sai võimust, udulaam jäi selja taha ... (Raivo)”.

„ ... Umbes 2 km enne Spiterstulenit ilmus Tverräe orusuudme kohal üle Eventyriseni ripplüstiku (Svellnosbreani liustiku idaots) nähtavale Galdhoppigeni tipp. Kirjeldamatu vaatepilt ... (Raivo)”.

„ ... Alustasime kolmekesi (Liivi, Maiu, Raivo) tõusu 8.20, ilm oli kena, osalise pilvisusega. Neli tundi sõitsime ja tõusime suuskadel, siis muutus nõlv meie rastriga matkasuuskade jaoks liiga järsuks. Võtsime need alt ja sumpasime jalgsi edasi. Tõusunõlval oli näha mitmeid suusajälgi. Glittertindi edelanõlva kalle on kohati kuni 35 kraadi, jalg vajus astudes paarikümne cm sügavusele. Püstloodse põhjaseinaga tipuharjalt oli veel veerand tundi käiku tippu (2472m). Seal avanes kõikjale vapustav vaade: väheste paljastunud kaljudega valged mäed särasid päikesevalguses. All kagus suurenesid inimtäpid: need olid Glitterheimi poolt tõusjad. Jõudsime neile teha komplimendi nende hea inglise keele oskuse kohta, enne kui selgus, et tegu on inglastega ... (Liivi)”.

„ ... (Mare, Anneli, Kattri, Rein) olid liustikuretkelt naasnud ja tulvil eredaid muljeid ning vaimustunud jäämaailma võludest. Nad tõusid hommikupoolikul 2 tunniga 700m ülespoole Eventyriseni jäämuru juurde, kinnitasid giidide kaasavõetud nõõriga end 7-kesi seongusse (sidusid lihtsalt aasad ümber oma vöökohtade) ja kolasisid 1,5 tundi jäälõhede vahel ning isegi liustiku “sees”. Vaid seongu viimasel (Mare) ja kahel esimesel olid jalas kassid. ... ”.

„ ... Registratuurist (viimasest ööbimiskohast) saime kohalike loodusolude kohta info, et Gjende järve ääres on sel aastal erakordselt vähe lund , viimasel ajal kipub üldse lund aasta-aastalt vähemaks jääma. Gjendesheimi lähedalt lõunasse üle 1390m kuru viiv tee on talviti suletud, kaevatakse lahti alles aprilli lõpuks, praegu on seal 4 – 5 meetrit lund! Järveäärse vähese lume taustal tundub see lausa uskumatu. Krossbust (meie matka alguspunktist) lääne suunas üle 1450m kõrguse platoo viiv tee kaevatakse lahti alles mais, lund võib seal olla isegi 7 – 9 meetrit!... (Raivo)”.

„ ... Hommikul säras kogu ümbrus päikeses; kuna Jaani tulekuni oli veel aega, läks enamus grupist Gjende järvele lusti sõitma. Siledal õhukese lumega jääil sai uisusamm meelde tuletatud, hoolimata matkasaabastest ja tross-sidemetest oli väga meeldiv kiirelt liikuda. Usinamad käisid pika järve keskpaiga lähedal Ibseni kaljut imetlemas, mina nautisin aeglaselt liikudes järskude kaljude vahel kajavat lumepüü häälitsemist.

Lõuna paiku laadisime asjad bussi ja algas kojusõit. Kahju oli lahkuda vaiksete ja võimsate mägede vahelt. ... (Liivi)”.

Veidi rahanumbreid: Odavaim öömaja maksab klubi liikmetele 100 Norra krooni öö, mitteliikmele 165 krooni. Klubi liikmeks hakkamine maksab 445 krooni. Piisab, kui üks grupist on liige.

0,33-liitrine pudel õlut maksab 45 krooni,

0,5 l mahl 30 krooni,

telefonikõne läbi keskjaama meie bussijuhile 5 minutit 27 krooni.

Jotunheimeni kaart maksab 110 krooni. Läbiva marsruudi puhul on vaja nii lääne- kui ka idaosa kaarti. Seega kokku 220 krooni.

Kokku liikusime suuskadel 133 km, sellest radiaalidel ilma seljakotita 36 km, puhast liikumisaega kogunes 35 tundi. Matkapäevi tuli kokku 7, telgis ööbimisi vaid kaks. Summaarselt oli nii tõuse kui laskumisi ligi 4 km. Norralased olid väga sõbralikud. Jotunheimen jättis väga hea mulje ja soovi sinna tagasi minna.

Igatahes oli seekordne suusamatk Põhjalasse jätnud kunstiinimesest Reinule sellise loomingulise elamuse, et ta pani meie matkaloo laulusõnadesse. Seda laululugu saad lugeda brozüüri tagakaanelt.

Anneli Mere

Imeline ISLAND

Juba vene ajal sigines meie raamaturiiulisse Harald Lange pildiraamat "Island – tule ja jää maa". See raamat kutsus end ikka aeg-ajalt sirvima ja lehitsema. Oleme käinud maailma erinevais paigus, ka teistel kontinentidel, kuid Islandi unistus jäi. Möödunud aasta sügisel hakkasime 2005.a suveks Islandi matka plaani pidama.

Islandile otsustasime sõita Eesti suve kõige ilusamal ajal juuli teises pooles, lootuses, et ka seal on siis parimad ilmad. Nagu Inglismaal, on ka Islandil üheks peamiseks kõneaineks ilm. Öeldakse, et oodake veel hetk ja ilm läheb veel halvemaks. Lugeses Guido Leiburi, Mari Plaki, Meri Arro jt. jalgrattamatkajate kirjeldusi eelnenud Islandi retkedest jäi mulje, et sinna sõidavad vaid tõsised enesepeinajad, kes suudavad trotsida pidevat vastutuult, vihma ja lausa lörtsi. Halva ilma kartuses muretsesime kobedamad vihmakeebid, uue telgi ja vettpidavad riided. Jäi mõistatuseks, kus küll olid tehtud imelised Islandi fotod Harald Lange raamatus?

16. juulil Keflaviki lennujaamas maandudes rabistas lennukiakendele ühtlane vihmasegune pilvepiir oli madalal ja võimaldas näha vaid mustjat lagedat värvitut ja taimestikuta maapinda. Kas siisugusel hallil maal veedame kolm nädalat ilusaimat suve? Kuid oh imet – paari tunni pärast vihm lakkas, taevast selgines ja silmapiir näitas oma värvikust. Olime just suutnud end toppida lausa tuliude rendiautosse ja sõitsime Reykjanesi poolsaare edelaotsa poole.

Kaasavõetud vihmakeebid jäidki reisi lõpuni kotti, Tõivo Sarmet võttis enda oma küll ühele matkale kaasa, kuid kaotas kalli pakendatud keebi tee peal ära. 16. juuli ja 6. augusti vahel oli küll mõni üksik pilvine ilm ja vihmane öö, kuid päevane temperatuur püsis 20 plusskraadi lähistel. Ilmataat soosis meid tõeliselt, andes Islandi kõrgeima tipu Hvannadalsnjúkuri, Hekla ja Askja vulkaanide ja Herdubreidi mäele tõusudeks ilusad selged ilmad. Meie ilmaloetus läks täide! Pidevalt puhuvast tugevast tuulest polnud aga pääsu, see on Islandile iseloomulik.

Matka kavandades mõtlesime tõsiselt liikumisviisi peale. Tahtsime kolme nädala jooksul võimalikult palju näha, ainuüksi saare ringtee on juba ca 1400 km pikkune. Ringiliikumiseks saab kasutada kohalikke liinibusse, müüakse ka nn ringtee piletit. Kui selgus, et ringliinibussi pilet maksab ca 4500 eesti krooni ja lisasõidud ringteest kõrvale jäävatele huviväärsustele maksavad kuni 2000 krooni ots, jätsime selle variandi kõrvale. Kaalusime ka oma džibi laevaga ülevadamist Norra kaudu, kuid need hinnad olid müstilised, lisaks kaotaksime nädala merel. Interneti teel saime rendiauto pakkumised umbes kaheksast firmast, kellest üks – Geysir, pakkus 4-rattaveoga Suzuki XL7 – t teistest oluliselt odavamalt. Käisime Tallinnas

Suzuki esinduses selle autotüübiga tutvumas ning leidsime, et katuseboksi kasutades mahume kuuekesi koos asjadega autosse ära.

Üllatuseks selgus, et Island kaitseb kiivalt oma lennundust, lubades Islandil maanduda vaid kahel Islandi oma lennufirmal. Tänu varasele broneeringule saime ka Helsingi – Keflavik lennupiletid soodsa hinnaga.

Lisaks lennundusele ja islandi hobustele kaitseb Island ka oma toiduainete turgu. Nimelt tohib turist kaasa võtta vaid ca 3 kilo toitu, sealhulgas eriti piiratud koguses lihatooteid. Otsustasime riskida ja siiski võtta Eestist kaasa kogu lihakraami, juustu ja osa kuivaineid, kokku 65 kilo ehk üle 10 kilo inimese peale. Vantaa lennujaamas oli paras närveldamine, sest pagasit oli igapähele 40 kilo ringis ning oli oht maksta ülekaalu eest. Pääsesime siiski ilma lisatasuta lennukisse ja ka Keflaviki lennujaamas õnnestus väga valvsatest tollitöötajatest, kes parasjagu prantslastega pahandasid, mööda libiseda.

Autorendi firmast meile vastu tulnud mees muutus silmnähtavalt murelikuks, nähes meie hiiglaslikke pagasikarusid. Ta oli siiralt veendunud, et me mingil juhul tellitud autosse ära ei mahu ja ta peab minema Reykjavikki veoautot otsima. Sõitsime esmalt Geysiri firma garaazi, kus selgitasime peremehele, et kottidest saab ju asjad välja võtta ning need otstarbekalt autosse mahutada. Paari tunni pärast oli meil pagas sorteeritud ja autosse topitud: kerged asjad katuseboksi, rasked istmete alla, vahele ja taha.

Karu (Merike Kivistik) pugus oma karuauku (tagaistmele kotihunniku vahele), keskmine rida: Maiu ja Liivi Plumer ja Tõivo mahtusid ka kuidagi ära ning ees oli Raivo Plumeril kui kaardilugejal ja “draiver MacGaiver” Margus Proosil mugavalt ruumi, kuni jalgade alla siginesid veepunsud ja poest ostetud kurgid ja tomatid.

Islandil veedetud kolme nädala jooksul kogetu ja nähtu ei mahu kahjuks selle artikli piiresse. Palju abi islandlaste mõistmiseks oli eelnevalt loetud saagadest ja Nobeli preemia laureaadist kirjaniku Laxnessi raamatutest. Marsruudi koostamisel arvestasime Ülo Suursaare nõuandeid ja lähtusime Lonely Planeti soovist. Tänu erakordselt headele ilmadele jätkus meil aega ka Läänefjordide külastuseks, sinna soovitas meil minna ka Islandil elav Kaldo Kiis, kellega kohtusime Akureyris. Tema andis infot ka islandlaste igapäevaprobleemidest, noorte hulgas levivast narkomaaniast, võõrtöölise kolooniatest ja muust.

Island on maa, kus igapähele on ruumi üksi olla ja mõtiskleda. Võib-olla ka sellepärast on seal nii palju luuletajaid, maalima kutsuvad aga lummavad vaated. Igal islandlasel oleval ka oma mägi, ja mägesid Islandil jätkub. Tõeliselt vaimustuses oli Islandi mägedest Tõivo, kes leidis, et väga mõnus on kogeda mägedes ronimist ja imelisi vaateid ilma hapnikupuuduses vaevlemata. Islandlaste seas on ka palju muusikuid, muusikakoole leidub pea iga külas ning enamik inimesi tegeleb

muusikaga hobi korras. Praegu töötab Islandil umbes 30 muusikaõpetajat Eestist.

Island annab rändurile võimaluse kogeda looduse karmust ja üksildust, eriti sisemaa kivikõrbetes ja läänefjordide nooljate sakkide vahel, kus iga fjordi ääres on parimal juhul vaid üksik talu. Peab olema islandlane, et elada päevast päeva tuulisel rannal, kus lauskjat maad jätkub vaid mõnisada meetrit ja siis kõrgub seinana juba “oma mägi”. Naabri juurde pääsemiseks tuleb aga ette võtta retk üle või ümber poolsaare ja isegi suvel on ainsal maanteel “päästehütid”, kuhu hättasattunud teeline saab ööbima jääda. Kui aga lähimas asulas on pidu, tulevad kõik üle mägede kokku, luuletavad, klatšivad ja laulavad.

Tänu mandrilaamade lahknemisele on Islandil rohkesti vulkaane, vulkaanikesi, fumarooli, solfataare, geisreid ja kuuma vett. Maa väriseb tihti, viimane suurem maavärin oli 2000. aastal, võimsuseks 6,5 magnituudi. Tõeline õnnetus on, kui kellegi karjamaale voolab värskest kraatrist laava. Siis võib olla kindel, et järgmiste aastasadade vältel pole seal võimalik lambaid ega hobuseid karjatada, mis on põllumeeste peamine tegevusala. Kõige suurem puudus on Islandil mullast, see on põhjamaises kliimas visa tekkima. Heimaey saare linnakeses, mis 1973. aastal vulkaanipurske tagajärjel meetritepaksuse tuhakihi alla mattus, on elanikud oma majad küll tuha alt välja kaevanud, kuid aedades on mulla asemel kiviklibu või mujalt sisseostetud muruvaip. Üks taoline muruvaip oli paigutatud ka Hekla vulkaani laavavälja äärde telkimisplatsile, vaatasime naljatamisi vaiba alla, kas on näha silti “Made in England”.

Vulkaane ja vulkaanikesi, mida me “õppevulkaanideks” kutsusime, leidub Islandil palju. Peamiselt on tegemist omapäraste lõhevulkaanidega, maapinna lähedest voolab välja viskoosne aluseline laava, moodustades lehmakoogitaolisi moodustisi. Lõhe läheduses murravad maapinnale välja aga väiksemad kõrvalkraatrid, kust paiskub tuhka ja purdmaterjale. Vulkaanide piirkond läbib Islandi kirde-edela suunal, seal lahknevad Euroopa ja Ameerika laam. Aktiivseim vulkaan, mille tipukraatris käisime, oli 2000. aastal pursanud Hekla.

Eriliselt mastaapne on Vatnajökulli liustikumüts oma 8400 km² pindalaga. Lõunas langevad

võimsad liustikud jäämurdudena ookeaniäärsetele sanduritele, põhjas laiutavad aga kümnete kilomeetrite laiused lauged liustikukeeled. Tänu erakordselt soojadele ilmadele avanes Kverkfjölli nõlvalt eriline vaatepilt, laialt liustikuotsalt lähtuv Jökulsa a Fjöllumi hiigeljõgi ja liustikuots aurasid.

Island on tõeline linnuparadiis. Lunne arvatakse olevat umbes miljon. Lootsime, et saame lähemalt uurida neid omapäraseid värvilisi alklasi. See unistus täitus Islandi ja ühtlasi Euroopa kõige läänepoolsemas tipus, kus kõrgel kaljurannikul pesitses nende arvukas koloonia. Imetlesime

oma tund aega neid lummavaid linde, kes hoidusid eemale käratsevatest kaljukajakatest. Järgmisel hommikul, kui rannikule naasime, olid lunnid aga juba ookeanile toiduotsingule lennanud. Islandlastele olid lunnid omal ajal tõhusaks toidulisaks, ka praegu pakutakse pealinna restoranides lunnipraadi.

Islandi vetes leidub 12 liiki vaalu, neist saab hea ülevaate Husaviki vaalamuuseumis. Tänapäeval võib vaalu küttida vaid fotoaparaadiga. Grillisime paaril korral kohalikku soolaturkska ja forelli ning imetlusväärselt hea oli Islandi lambaliha. Selleks, et süüa maasse kaevatud ja hapuks läinud hailiha, peab Islandile reisima veebruaris.

Kolmenädalase reisi jooksul tegime tiiru Islandile peale, põikasime sisemaale Landmannalaugarisse, Kverkfjöllli, Askjale ja mitmele poole rannikule, sõites autoga kokku 3100 kilomeetrit. Jalgsi läbisime mitmetel matkadel ligi 200 kilomeetrit, lisaks sõitsime laevadega Heimaey saarele ning üle Breidafjörduri. Muljed on salvestatud iga reisija mällu, fotodesse ja Marguse tehtud suurepärasesse filmi.

Maiu Plumer

Matkajate ja matkategelaste juubeleid ja tähtpäevi 2006. aastal

Jaanuar

10.	Harald Koobas	80
24.	Laine Aaspõllu	70

Veebruar

8.	Uudo Kari	75
	✠ 25.01.1990	
15.	Evald Seibe	85
19.	Guido Rajalo	80
23.	Ilme Toomberg	80
	✠ 25.10.1994	
26.	Ants Mõrd	70

Märts

10.	Henno Sepp	84
21.	Endel Isop	84
26.	Rain Lahtmets	70
27.	Lilli Räägel	70
28.	Peet Nurk	75
	✠ 15.12.1983	

Aprill

2.	Väino Tolk	50
5.	Ants Aaspõllu	70
	✠ 20.04.1999	
15.	Vambola Lammas	82
16.	Hugo Tartlan	75
23.	Harri Neemelaid	95

Mai

4.	Tõnu Soosõrv	60
21.	Pavel Kushko	85
	✠ 3.06.1996	
31.	Armult Reinsalu	83

Juuni

1.	Ivar Vilde	70
4.	Ants Raik	75
	✠ 5.11.1994	
22.	Asta Rääk	84
27.	Galina Golub	70
	✠ 7.04.1996	

Juuli

1.	Karl Luht	83
2.	Ants Tuulmets	70
8.	Artur Koppel	85
10.	Guido Vene	75
	† 26.10.2004	
12.	Luule Land	75
27.	Arvo Moks	75
30.	Peep Konts	70

August

24.	Heino Mardiste	70
-----	----------------	----

September

9.	Koido Kadopa	75
	† 21.09.2001	

Oktoober

1.	Ilmar Saar	70
16.	Eduard Leppik	82
28.	Raimond Loigo	85
	† 17.01.1997	
30.	Eldor Orupõld	75
	† 2.11.1990	

November

20.	Arno Brackman	85
25.	Agnes Sirkel	75

MÄLESTUSPÄEVI

Olev Eensalu	30	†	26.06.1976
Ahti Olli	20	†	19.07.1986
Rein Alas	10	†	25.10.1996
Galina Golub	10	†	7.04.1996
Pavel Kushko	10	†	3.06.1996
Enn Piibeleht	10	†	14.04.1996
Heinrich Sutt	5	†	5.10.2001

Õnnitleme kõiki 2006. aasta juubilare ja tähtpäevalisi, soovime reipust, head tervist ja teotahet.

Mälestame lahkunuid

Nimekirja koostas K-M. Johannes

Täna 20 aastat tagasi

1985. aasta sügis oli sama kaunis kui tänavune. Pärast novembri alguse esimesi külmi saabus imekaunis „vananaiste” sügis. Lõuna-Eesti metsad ja Intsikurmu park võtsid meid vastu päikeses särava värviküllusega, nagu tali oleks veel kaugel-kaugel.

Miks valiti XVIII kaugmatkajuhtide kokkutuleku kohaks just Põlva? Vast ikka sellepärast, et Põlva oli, nagu tänapäevalgi, üks aktiivsemaid klubisid Lõuna-Eestis, kus harrastati jalgsi-, suusa-, vee- ja mägimatku.

Kokkutulekul osalejaid oli 140, neist kolmandik grupijuhte oli osavõtuõiguse saanud esmakordselt. Nagu tavaliselt koguneti reede õhtul üldkoosolekule, kus Põlva Matkaklubi tööst andis ülevaate toleaeagne

esimees Ülo Needo. Järgmisel hommikul oli üllatuseks kohalikus ajalehes „Koit” avaldatud erilehekülj matkaliikumisest Põlvas ja kogu vabariigis. Kokkutulek toimus Põlva Piimakombinaadi ruumides, kus meid majutati ning kiirelt ja maitsvalt toideti.

Milline oli matkamise seis Eestis kakskümmend aastat tagasi ja mida arutati kokkutulekul?

Matkajate arv oli eelmiste aastate tasemel, s.o. üle kuue tuhande (täpsemalt 6329) ja matkagruppe oli 742. Tol ajal registreeriti matku, mis kestsid 6 päeva või rohkem. Jalgsimatka grupe oli 190 ligi 2000 matkajaga, suusagruppe 135 üle tuhande osavõtjaga. Kahjuks on praegu need kõige loomulikumad ja lihtsamad looduses liikumise ning esmaste matkakogemuste saamise liigid päris ära unustatud. 2004. aasta andmetel oli jalgsimatku 62 ja suusagruppe 18, paljud neist puhkepäevamatkad.

Üldkoosolekul oli põhiteemaks matkaklubi ja matkaja. Eesti (NSV) Matkaföderatsiooni esimees Kaljo-Mihkel Johannes analüüsis oma ettekandes klubide tegevust ja vahekorda reamatkajatega. Tema järeldustest kaks põhilisemat olid:

1. matkajaid on vaja ja matkaaktiviste-korraldajaid on vaja, muidu pole matkamist ega klubi,
2. klubi töö sõltub tema ümber koondunud aktivistidest, nende organiseerimisvõimest ja -tahtmisest, kui on neid, siis jätkub ka matkajaid.

Laupäeva pärastlõuna oli reserveeritud komisjonide tööle. Matkaliigiti arutati omi spetsiifilisi probleeme, anti hinnang lõppevale aastale ning see hinnang oli kohati üsnagi karm. Planeeriti järgmise hooaja matku, ekspeditsioone kavandati nelja-viie aasta peale ette.

Et uues kehtima hakanud üleliidulises spordijärkude klassifikatsioonis ei olnud matkajatele „meistersportlase” nimetust enam ette nähtud, arutati „Eesti meistermatkaja” järgu nõudeid ja nende rakendamist.

Muidugi tehti kokkuvõtteid aasta suurüritustest, toimusid automotomatkajate turiaad „Novgorod-85”, veematkajate õppelaager Tšeremõši jõel Karpaatides ja muidugi turiaad „Kirgiisia-85”, milles osales rohkem kui kolmsada mägimatkahuvilist, nende hulgas kolm kõrgetasemelist gruppi. Kokku tehti kümme V raskuskategooria matka, neist märkimisväärsamad olid Aare Kaasiku juhitud suusamatk Jakuutias, jalgrattamatk Pamiiris Elmar Rüsterni juhtimisel ning K. Järviste juhitud jalgsimatkajate ekspeditsioon Dagestanis.

Põlva kokkutuleku brošüüri viimasel valgel lehel leian oma hinnangu toimunu kohta: üldkoosolek läks täie eest – esitati küsimusi, oli sõnavõtte, toimus arutelusid ja puhke-tantsuõhtu õnnestus.

Loodan, et käesolev XXXVIII kokkutulek õnnestub samuti.

Raimond Tamming

Eesti matkajuhtide 37. kokkutulekust (Türisalu 2004) osavõtjad

Jrk nr.	Osavõtja nimi	Eesnimi	Klubi	Jrk nr.	Osavõtja nimi	Eesnimi	Klubi
1	Kiviall	Jaan	Tallinna MK	30	Kuligina	Ingrid	Alutaguse MK
2	Mäeots	Rutt	Tallinna MK	31	Kuligina	Kelli	Alutaguse MK
3	Valdre	Evi	Tallinna MK	32	Suuk	Helme	Mägi EK
4	Valdre	Üllar	Tallinna MK	33	Meema	Marina	Alutaguse MK
5	Leibur	Guido	Tallinna MK	34	Luha	Lembit	Alutaguse MK
6	Pungar	Peeter	Tallinna MK	35	Lepik	Rein	Vänta Aga
7	Turja	Küllli	Saaremaa MK	36	Saar	Ilmar	Pärnu MK
8	Turja	Jaak	Saaremaa MK	37	Nõmme	Koidu	Pärnu MK
9	Rahula	Ülle	Saaremaa MK	38	Türk	Mati	Pärnu MK
10	Kivi	Evi	Saaremaa MK	39	Käämer	Merike	Põlva MK
11	Pärnoja	Aive	Saaremaa MK	40	Teppand	Ennike	Harju MK
12	Biedermann	Marju	Tallinna MK	41	Märtson	Triin	Harju MK
13	Biedermann	Arne	Tallinna MK	42	Annus	Aleksander	Tallinna MK
14	Vilde	Ivar	Harju MK	43	Veskla	Jaanus	
15	Kangur	Ülo	Harju MK	44	Kruus	Kristjan	
16	Viidna	Taimi	Harju MK	45	Pesti	Endla	Viljandi
17	Rambak	Pavel	Tallinna MK	46	Reimann	Mart	Reimann Retked
18	Alliksoo	Kaja	Tallinna MK	47	Lepik	Katri-Liis	Reimann Retked
19	Bauvald	Toomas	Alutaguse MK	48	Reim	Reelika	Raudsilla
20	Kõiv	Jüri	Harju MK	49	Reimas	Ave	Raudsilla
21	Sarmet	Tõivo	Mägi EK	50	Luhari	Tiit	Tallinn
22	Plumer	Liivi	Mägi EK	51	Tohva	Levo	Põlva
23	Plumer	Maiu	Mägi EK	52	Tohva	Cristelle	Põlva
24	Plumer	Raivo	Mägi EK	53	Mere	Tarmo	Matkasprt
25	Zilmer	Heili		54	Mere	Anneli	Matkasprt
26	Klaas	Ester	Põlva MK	55	Udris	Valdek	Matkasprt
27	Praks	Anne	Tallinna MK	56	Kattai	Kairi	
28	Oitmaa	Kristel		57	Rähni	Bert	
29	Rute	Maive		58	Hints	Erik	

In memoriam

Evi Rand

30.VII 1928 – 6.VIII 2005

Igaviku teele läks kauaaegne Marati matkajate eestvedaja, 1960 - 1880. aastate Tallinna Matkaklubi nädalalõpu lühi- ja lähimatkade ning rahvamatkade innustunud ja aktiivne korraldaja Evi Rand. Ta lõi innukalt kaasa ka matkajate kokkutulekute jt matkaürituste korraldamisel. Evi oli Tallinna Matkaklubi teenetemärgi kavaler, tema aktiivne matkaalane tegevus on ära märgitud ka teiste spordi- ja turismiorganisatsioonide tänu- ja aukirjadega.

K.M.Johannes

EML 2006. a põhiliste matkaürituste plaan

kuupäev	üritus	sihtgrupp	korraldaja	Korraldaja kontaktinfo
11.12.2005	Jõulud metsas, Vabaõhumuuseumis	kõigile	Harju MK, M.Itse	5148 614
21.-22. 01	suusalaager Aegviidus	kõigile	Harju MK, J.Kalle	
24.-26.02	suusalaager Käärikul	kõigile	Harju MK, J.Kõiv	5094 480
7.01.-7.02	matkatreeneri kandidaatidelt dokumentide vastuvõtt	matkatreeneri kandidaadid	EML kutsekomisjon, Ü.Kangur	5159 881
7.04	matkatreeneri test	matkatreeneri kandidaadid	EML kutsekomisjon	5159 881
23.04	EML volikogu koosolek	volinikud	EML juhatus	
21.04	praktiline eksam	matkatreeneri kandidaadid	EML kutsekomisjon	5159 881
4.-7.05	Euroopa Rändurite Assotsiatsiooni (ERA) presiidiumi istung Laulasmaal	kutsetega	EML-i töögrupp, Frens	
13.-14. 05	Eesti MV matkatehnikas	kõigile	EML juhatus, R.Plumer	5112 241
19.-21.05	veematk Võhandu jõel	kõigile	Harju MK, J.Kõiv	5094 480

2.-4.06	36 tunni matkaspordi võistlus Pärnumaal	kõigile	Matkasport OÜ	681 3130, 5096953
juuni/juuli	matkareis Balkanimaades	kõigile	Pärnu MK, I.Saar/K.Nõmm	4432563 56506009
juuli	jalgrattamatkad Ahvenamaal	kõigile	Harju MK, J.Kõiv	5094 480
17.06.-2.07	matkareis Albaanias jalgrattamatkadega	kõigile	Harju MK, T.Puss	5187 051
juuli/august	matkareis, Norra - fjordidemaa	kõigile	Pärnu MK, I.Saar/K.Nõmm	4432563 56506009
12.-13. 08	jalgrattamatk Eestis	kõigile	Harju MK, J.Kalle	
28.10	EML volikogu koosolek	volinikud	EML juhatus	
oktoober/november	Harju MK matka-aasta lõpetamine	kõigile	Harju MK juhatus	
11.-12.11	Eesti matkajuhtide 39. kokkutulek	matkajuhid	EML juhatus	
detsember	Jõulud metsas	kõigile	Harju MK, M.Itse	5148 614

